

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Рішення Вченої ради Сумського державного університету
з питання «Стан розвитку наукової діяльності та основні завдання на 2018 рік»

Розглянувши питання «Стан розвитку наукової діяльності та основні завдання на 2018 рік» Вчена рада зазначає, що протягом 2017 року було продовжено розвиток СумДУ як науково-навчально-виробничого комплексу, забезпечувалось як підвищення ефективності наукових досліджень так і впровадження нових розробок, їх розповсюдження та комерціалізація.

У 2017 році вчений університету – професор кафедри технічної теплофізики Бондаренко Г.А. у складі колективу із представників п'яти організацій став лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки за роботу «Підвищення ефективності розробки родовищ вуглеводнів на основі використання компресорного устаткування нового покоління».

Протягом року продовжена робота щодо вдосконалення нормативної бази організації та стимулювання наукової діяльності, зокрема було розроблено та оновлено 12 нормативних документів.

За рахунок ретельної підготовки та подачі найбільш потенційно-сильних проектів на відповідний конкурс, у 2017 р. кількість НДР, які фінансуються за рахунок загального фонду МОН України у СумДУ порівняно з 2016 р. **збільшилась із 34 до 55 НДР**, а обсяг їх фінансування **зріс вдвічі** та склав **10,432 млн. грн.** (2014р. – 2,078 млн. грн., 2015р. – 3,307 млн.грн., 2016 р. – 5,325 млн). Кількість кафедр на яких виконувалась держбюджетна тематика у 2017 році порівняно з минулим роком **зросла з 24 до 29**. Розподіл обсягів загального фонду за структурними підрозділами університету є наступним:

– *Факультет ЕлІТ* обсяг 2017 р. – 4697,1 тис. грн. (2016 р. – 2801 тис.грн.) – керівники НДР: Проценко І.Ю., Проценко С.І., Чешко І.В., Бондар О.В., Борисюк В.М., Журба В.О., Перекрестов В.І., Погребняк О.Д., Іващенко М.М., Косяк В.В., Опанасюк А.С., Денисов С.І., Довбиш А.С., Москаленко В.В., Козлова І.І., Гончаров О.А., Дворниченко А.В., Калашніков В.В., Лисенко О.В., Ляшенко Я.О., Фильштинський Л.А., Хоменко О.В.;

– *Медичний інститут* обсяг 2017 р. – 1635 тис. грн. (2016 р. – 797,41 тис.грн.) – керівники НДР: Сікора В.З., Атаман О.В., Дубовик Є.І., Погорелов М.В., Кузенко Є.В., Москаленко Р.А., Суходуб Л.Ф.;

– *Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту імені Олега Балацького* обсяг 2017 р. – 1395 тис. грн. (2016 р. – 485,2 тис.грн.) – керівники НДР: Захаркіна Л.С., Кобушко І.М., Люльов О.В., Мельник Л.Г., Сотник І.М., Ілляшенко Н.С., Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С., Прокопенко О.В., Теліженко О.М.;

– *Факультет ТеСЕТ* обсяг 2017 р. – 1325 тис.грн.(2016 р. – 883,3 тис.грн.) – керівники НДР: Залога В.О., Криворучко Д.В, Артюхов А.Є., Ляпощенко О.О., Загорулько А.В.;

– *Навчально-науковий інститут бізнес технологій «УАБС» (ННІ БТ «УАБС»)* обсяг 2017 р. – 680 тис.грн. – керівники НДР: Буряк О.В., Макаренко І.О., Леонов С.В., Петрушенко Ю.М., Пластун О.Л.;

– *Навчально-науковий інститут права* обсяг 2017 р. – 580,2 тис. грн. (2016 р. – 297,4 тис.грн.) – керівники НДР: Нестеренко В.А., Дегтярьов С.І. (сумісно з Костенко А.М.), Резнік О.М.;

– *Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій* обсяг 2017 р. – 120 тис. грн.(2016 р. - 60,8 тис.грн.) – керівники НДР: Костенко А.М. (сумісно з Дегтярьовим С.І.).

За результатами конкурсного відбору проектів **молодих вчених** у 2017 році, які проводило МОН України, науковці СумДУ вибороли **вдвічі більше проектів**, ніж у минулому році – 16, що є першим показником серед ЗВО України (друга і третя позиції: КНУ імені Тараса Шевченка та НТТУ «КПІ імені І.Сікорського (8 та 6 проектів відповідно)). Отриманий обсяг фінансування становить близько **17 %** від загального обсягу, який було виділено МОН України на конкурс проектів молодих вчених цього року. Розподіл проектів по інститутах (факультетам) є наступним: ЕлІТ – 5 проектів; ФЕМ – 4; УАБС – 4; МІ – 2; ТеСЕТ – 1 проект.

Вперше за останні роки університету вдалось отримати бюджетне фінансування (483 тис.грн.) на капітальні видатки для здійснення наукових досліджень, тобто на зміцнення матеріально-технічної бази відповідних лабораторій.

За 11 місяців 2017 року до 843 одиниць (2016 – 766) **збільшилась** кількість наукових договорів, які виконуються за замовленням від підприємств, установ та організацій різної форми власності, у т.ч. і закордонних. Станом на 01.12.2017 р. обсяг укладених договорів на науково-дослідні роботи, надання наукових послуг за господарськими договорами, державними і міжнародними грантами порівняно з аналогічним періодом 2016 р. **збільшився більш ніж на 20 %** і становить близько **19,3 млн. грн.** (2014 р. – 9,1 млн. грн, 2015 р. – 11,1 млн. грн., 2016 р. – 15,9 млн. грн.), що є **найбільшим показником за роки існування СумДУ.**

Розподіл укладених договорів за спеціальним фондом за структурними підрозділами є наступним:
– *Факультет ТеСЕТ* (Гусак О.Г.) обсяг 2017 р. – 12178 тис. грн. (2015 р. – 4778 тис. грн., 2016 р. – 9791 тис. грн.) – керівники НДР: Антоненко С.С., Бага В.О., Большаніна С.Б., Ванєєв С.М., Вертепов Ю.М., Дядюра К.О., Ємельяненко С.С., Загорулько А.В., Залога В.О., Іванов В.О., Івченко О.В., Карінцев І.Б., Колесник В.О., Котенко О.І., Криворучко Д.В., Лазненко Д.О., Марченко С.В., Острога Р.В., Папченко А.А., Покотило В.М., Руденко П.В., Сапожніков С.В., Склабінський В.І., Скорик А.В., Сотник М.І., Хованський С.О.;

– *Медичний інститут* (Лобода А.М.) обсяг 2017 р. – 2791 тис. грн. (2015 р. – 540 тис. грн., 2016 р. – 1604 тис. грн.) – керівники НДР: Атаман Ю.О., Бергілевич О.М., Бойко В.І., Винниченко І.О., Винниченко Л.Б., Гарбузова В.Ю., Дудченко І.А., Єжова О.А., Зайцев І.Е., Івахнюк Т.В., Касянчук В.В., Линдін М.С., Маркевич В.Е., Москаленко Р.А., Мудренко І.Г., Муренець Н.О., Олешко О.М., Приступа Л.Н., Погорелов М.В., Романюк А.М., Сміян О.І., Суходуб Л.Ф., Ткач Г.Ф., Турова Л.О., Шевченко В.П., Чемич М.Д.;

– *Факультет ЕліТ* (Проценко С.І.) обсяг 2017 р. – 1508 тис. грн. (2015 р. – 155 тис. грн., 2016 р. – 1151 тис. грн.) – керівники НДР: Бережна О.В., Довбиш А.С., Дрозденко О.О., Журба В.О., Коплик І.В., Лебединський І.Л., Опанасюк А.С., Погребняк О.Д., Шабельник Ю.М.

– *ННІ ФЕМ імені Олега Балацького* (Васильєва Т.А.) обсяг 2017 р. – 751,7 тис.грн. (2015 р. – 324 тис.грн., 2016 р. – 1149 тис.грн.) – керівники НДР: Васильєва Т.А., Горобченко Д.В., Касьяненко Т.В., Кубатко О.В., Маценко О.М., Мельник Л.Г., Прокопенко О.В., Сагер Л.Ю., Сигида Л.О., Старченко Л.В., Таранюк Л.М., Теліженко О.М., Шкарупа О.В.;

– *Факультет ІФСК* (Медвідь О.М.) обсяг 2017 р. – 281,7 тис. грн. (2015 р. – 1446 тис. грн., 2016 р. – 434 тис. грн.) – керівники НДР: Кобякова І.К., Коньок О.П., Костенко А.М., Назаров М.С., Павленко В.П., Світайло Н.Д., Силка А.А., Щигло Л.В.;

– *Шосткінський інститут* (Тугай Н.О.) – обсяг 2017 р. – 237,5 тис. грн. (2015 р. – 590 тис. грн. 2016 р. – 335,5 тис. грн.) – керівники НДР Андрусенко О.О., Закусило Р.В.;

– *ННІ бізнес-технологій "УАБС"* (Д'яконова І.І.) обсяг 2017 р. – 196 тис. грн. (обсяг 2016 р. – 7,5 тис. грн.) – керівники НДР: Васильєва Т.А., Кузьменко О.В., Люта О.В., Школьник І.О.

– *ННІ права* (Куліш А.М.) обсяг 2017 р. – 68,7 тис.грн. (2014 р. – 5,2 тис.грн., 2015 р. – 15 тис.грн. 2016 р. – 38,6 тис.грн.) – керівники НДР: Андрійченко Н.С., Афанасієв Р.В., Бондаренко О.С., Гаруст Ю.В., Дегтярьов С.І., Денисенко С.І., Деревянко Б.В., Завгородня В.М., Ільченко О.В., Каріх І.В., Кобзева Т.А., Колеснікова М.В., Кунцевич М.П., Маланчук Т.В., Пахомов В.В., Плотнікова М.В., Резнік О.М., Славко А.С., Сухонос В.В., Шапіро В.С., Чернадчук В.Д., Чешко А.А., Чурилова Т.М., Янішевська К.Д.

– *Конопотський інститут* (Бібик В.В.) – обсяг 2017 р. – 31,3 тис. грн. (2015 р. – 30,5 тис. грн., 2016 р. – 47,7 тис.грн.) – керівники НДР: Бібик В.В., Бурик І.П., Власенко Д.О., Гричановська Т.М., Шолопутов В.Д.;

– *Кафедра військової підготовки* (Ляпа М.М.) – обсяг 2017 р. – 10 тис.грн. (2015 р. – 20 тис.грн. 2016 р. – 20 тис.грн.) – керівник НДР: Ляпа М.М.;

– *Загально університетські підрозділи* обсяг 2017 р. – 1252 тис.грн. (2015 р. – 2533 тис.грн., 2016 р. – 1279 тис.грн.) – керівники НДР: Артюхов А.С., Батухтін І.М., Голишева Н.Ю., Коплик І.В., Ободяк В.П., Полениця П.В., Півень А.Г., Хоменко В.В.

Госпдоговірна, держбюджетна і грантова наукова тематика виконується на 57 кафедрах (2015 р. – 49, 2016 р. – 51), що становить **майже 90 %** від їх загальної кількості. Керівництво господарчими

договорами і грантами здійснюють 110 із 885 штатних науково-педагогічних працівників (2015 р. – 80 із 744, 2016 р. 87 із 913).

У 2017 році також **на 35 %** (до 123 одиниць) **зросла** кількість міжнародних договорів (контрактів) на розробку і виготовлення науково-технічної продукції та проведення досліджень з обсягом фінансування – 3,47 млн. грн., (2015 р. – 62 од. (0,97 млн. грн.), 2016 р. – 90 од. (1,64 млн. грн.)) – наукові керівники Артюхов А.С., Винниченко І.О., Винниченко Л.Б., Дудченко І.А., Зайцев І.Е., Погребняк О.Д., Приступа Л.Н., Склабінський В.І., Сміян О.І., Старченко Л.В., Чемич М.Д.

Вперше запрацювали механізми підписаної у 2016 р. ексклюзивної дилерської угоди з компанією «CS TECHNOLOGY» на розробку і виготовлення вібраційних грануляторів плаву азотних добрив на території країн азійсько-тихоокеанського регіону. У 2017 р. в її рамках укладено міжнародний контракт на поставку обладнання до хімічного підприємства м Мумбаї (Республіка Індія).

Активно проводились роботи щодо пошуку і виконання замовлень на роботи **спеціального призначення**, зокрема спільно з Національною академією сухопутних військ на замовлення (м. Львів) на замовлення ДП «КБ «Південне» імені М.К. Янгеля» (м. Дніпро) виконаний договір загальним обсягом 2 млн.грн. на розробку програмних модулів інформаційного забезпечення для управління ракетним підрозділом **за стандартами НАТО**. За конкурсом державного замовлення на науково-технічну продукцію, через систему публічних закупівель «Прозорро», університет отримав перемогу в тендері на «Розроблення програмно-розрахункової системи планування вогневого ураження противника артилерійськими підрозділами», обсяг робіт – 1,25 млн.грн. на 2017-2018 рр. (виконавці – кафедри ПММС і КН (секція КСУ)).

Продовжується системна робота щодо пошуку замовлень на науково-технічну продукцію університету, у т.ч. і на міжнародному рівні. Так під час візиту до Нанкінського інституту електронних технологій (м. Нанкін, КНР) спільно з фахівцями Харківського університету повітряних сил імені Івана Кожедуба було розроблено та узгоджено документацію за майбутнім контрактом на виконання робіт за тематикою розробки програмного забезпечення для радіолокаційного розпізнавання повітряних об'єктів (очікуваний обсяг робіт близько 1,5 млн. дол. США). У 2017 році було проведений ряд переговорів з представниками Головного управління озброєнь та військової техніки армії КНР, корпорації «СЕТС International Co., Ltd.» (м. Пекін), НДІ комп'ютерних технологій (м. Шанхай) та НДІ акустооптичних технологій (м. Фучжоу) щодо презентації наукового потенціалу СумДУ у напрямках сучасних інформаційних технологій та продукції спеціального призначення. Крім цього, у рамках підписаної у цьому році угоди з Науково-дослідним центром ЗСУ «Державний океанаріум» (м.Одеса), спільно з ДК «Укрспецекспорт», проводяться роботи щодо підготовки технічного завдання на розробку системи моніторингу підводного (надводної) обстановки гідроакустичним методом на замовлення Нанкінського електронно-інженерного інституту (КНР).

У рамках діяльності НДІ «Енергоефективних технологій», на сьогоднішній день виконується низка наукових робіт та розробок, зокрема завершено розроблення технічної документації «Схема теплопостачання м. Глухів», яка наразі погоджена Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України та введена в експлуатацію. Укладено аналогічні договори на розробку Схем теплопостачання м. Суми та м. Конотоп, проводяться роботи щодо масового впровадження системи моніторингу теплопостачання у закладах комунальної сфери Сумської області. Крім цього, за конкурсом державного замовлення на науково-технічну продукцію, університет отримав перемогу в тендері на розробки у галузі енергоефективності, а саме на «Розроблення енергозберігаючого турбогенератора для утилізації енергії стиснутих газів», обсяг робіт – 1,02 млн.грн. на 2017-2018 рр. (виконавці – кафедри ТТФ, ПГМ, ЕКТ і КН).

Впродовж року, силами фахівців ННІ ФЕМ та НДЧ проводилась системна робота щодо обґрунтування необхідності початку робіт з розроблення прогнозів економічного і соціального розвитку адміністративно-територіальних одиниць, зокрема міст та районів, Сумської області. У теперішній час укладена відповідна угода з Департаментом економічного розвитку Сумської ОДА, крім цього, аналогічні угоди розроблені і спрямовані до більш ніж 12 районних (міських) державних адміністрацій. Загальний обсяг даного проекту сягає близько 2,7 млн.грн. і буде реалізований вже у 2018 році.

Вперше в історії розвитку університету виконано замовлення Національного олімпійського комітету на розроблення методик підготовки спортсменів національних команд України щодо участі в Олімпійських іграх та інших міжнародних змаганнях.

У 2017 році, з метою інтенсифікації розвитку відповідних напрямів наукової діяльності, створені загальноуніверситетські координаційні ради з інформаційних технологій та питань підтримки діяльності університетських стартапів до завдань яких відносяться вироблення стратегічних і тактичних рішень щодо започаткування в університеті інноваційних напрямів наукових досліджень і розробок, активного розвитку трансферу технологій тощо.

Продовжує активну роботу Національний контактний пункт в рамках програми Horizon 2020 за тематичним напрямком «Здоров'я, демографічні зміни та добробут». У рамках основних напрямів його діяльності модернізовано офіційний сайт, продовжено консультування науковців при подачі проектних заявок та організовано і проведено інформаційні дні в медичних вищих навчальних закладах у містах Київ, Затока, Запоріжжя. Зокрема проведено цикл інформаційно-технологічних семінарів: «Участь у програмі Горизонт-2020 – міждисциплінарні проблеми», «Horizon 2020 proposal: steps from idea to successful submission» «Пошук та підготовка проектів в рамках програми HORIZON-2020», «Нові робочі програми на 2018-2020: особливості та виклики» тощо.

У 2017 році **вперше** університет отримав перемогу у конкурсі на грант для проведення наукових досліджень у рамках програми Європейського союзу HORIZON 2020 (програма Marie Skłodowska-Curie Research and Innovation Staff Exchange (MSCA-RISE)), що передбачає виконання наукових досліджень із забезпеченням академічних обмінів науковців з країн-партнерів. До складу консорціуму, поряд із СумДУ, увійшли університети Латвії, Великобританії, Італії, а також компанії, які працюють в галузі біотехнологій з Польщі, Чехії та Естонії.

У 2017 р. в університеті відбулось зниження кількості загальноуніверситетських міжнародних наукових грантів, які виконуються. Наразі таких проектів сім (2014 – 2, 2015 – 6, 2016 – 9) – наукові керівники: Костенко А.М., Мельник Л.Г., Назаров М.С., Погребняк О.Д., Прокопенко О.В., Теліженко О.М., Артюхов А.Є. Протягом року проводилась системна робота щодо підготовки та подання заявок на загально-університетські наукові грантові проекти. За 11 місяців 2017 р. структурними підрозділами подано 72 заявка, з них 30 державного та 42 міжнародного рівня (за 2016 р. подано 38 і 40 проектів на гранти державного і міжнародного рівнів відповідно).

З початку 2017 року лише на три позиції (з 30-ти до 33-х) зріс індекс Гірша університету. Загальна кількість цитувань на наукові праці представників СумДУ у виданнях, які індексуються БД Scopus, **зросла** на 27% відсотків з 7118 до 9034.

За 11 місяців 2017 року кількість публікацій у виданнях, які індексуються БД Scopus становить 179 (за аналогічний період 2015 р. – 124, 2016 р. – 160), за структурними підрозділами розподіл публікацій наступний:

- факультет ЕлІТ: 2017 р. – 74 (2016 р. – 86);
- факультет ТеСЕТ: 2017 р. – 46 (2016 р. – 29);
- медичний інститут: 2017 р. – 32 (2016 р. – 31);
- інститут ФЕМ: 2017 р. – 17 (2016 р. – 17);
- інститут бізнес-технологій УАБС: 2017 р. – 8 (2016 р. – 7);
- інститут права: 2017 р. – 5 (2016 р. – 4);
- факультет ІФСК 2017 р. – 5 (2016 р. – 3);
- Шосткінський інститут: 2017 р. – 3 (2016 р. – 0);
- кафедра військової підготовки: 2017 р. – 2 (2016 р. – 0);
- Конопотський інститут: 2017 р. – 1 (2016 р. – 1).

Протягом року проводилась системна робота щодо підвищення рівня наукових видань СумДУ, яка була направлена на виконання вимог їх входження до БД Scopus. Оновлено мультимовні повнофункціональні web-сайти наукових видань СумДУ, які в цілому відповідають вимогам входження до реферативних і науково-метричних баз даних. Функціонує університетська база даних «Наукові журнали та конференції СумДУ». Всі наукові видання СумДУ зареєстровані в базі даних «Українські наукові журнали».

На виконання вимог Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту» в університеті на системному рівні продовжується робота з впровадження принципів академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень та оприлюдненні їх результатів. Зокрема, у рамках Проекту сприяння академічної доброчесності в Україні (координатор проекту – Американські ради з міжнародної освіти, СумДУ – учасник проекту) проведено цикл семінарів «Академічна доброчесність освітньому процесі і науковій роботі», «Академічна доброчесність при оприлюдненні результатів

наукової діяльності», «Університетська система забезпечення принципів академічної доброчесності».

Важливою складовою ефективною науковою діяльністю є підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів. У 2017 р. продовжено роботу із розширення переліку спеціальностей підготовки докторів філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні, зокрема було **отримано ліцензії за 2-ма спеціальностями** Фізична культура і спорт та Педіатрія. Відкрито 2 нові освітньо-наукові програми в межах існуючого ліцензійного обсягу, одна з яких з викладанням англійською мовою (ОНП «Міжнародне бізнес-адміністрування та бізнес-аналітика» за спеціальністю Економіка). Навесні очікується приїзд перших 4-х аспірантів з Гани для навчання на англійській PhD-програмі. Розпочато процес міжнародної акредитації аспірантури за спеціальністю 222 Медицина у міжнародній організації ORPHEUS.

У 2017 р. прийом до аспірантури було організовано у п'ять етапів, в ході яких всього було зараховано 118 осіб, що **перевищує** показник 2016 року більше ніж на 40% (2016 р. – 84 особи). На місця державного замовлення зараховано 87 осіб, що на 53% більше ніж у 2016 році (2016 р. – 57 осіб). За обсягом державного замовлення в аспірантуру СумДУ посідає 5 місце серед усіх ЗВО України. Проте у 2017 р. не вдалося суттєво наростити обсяги прийому в аспірантуру на місця, що фінансуються за кошти фізичних (юридичних) осіб (2016 р. – 24 особи, у т.ч. 1 іноземець, 2017 р. – 31 особа, у т.ч. 2 іноземця). У підсумку, незважаючи на великий випуск аспірантів у 2017 р., збільшення обсягів прийому призвело до зростання загального контингенту аспірантури на 5% (2017 – 280, 2016 – 266).

У 2017 році розроблено та впроваджено механізм наукового стажування для громадян України, які закінчили аспірантуру в інших ВНЗ і не захистили дисертацію, а також для осіб, які самостійно готують докторську дисертацію і не є працівниками СумДУ.

Протягом року **вперше** в університеті створено спеціалізовану вчену раду з юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право з правом прийняття до захисту кандидатських дисертацій та здійснено перереєстрацію спеціалізованої вченої ради за спеціальностями 21.06.01 – екологічна безпека та 05.17.08 – процеси та обладнання хімічної технології, яка отримала право прийняття до захисту докторських дисертацій.

Протягом 2017 р. представниками СумДУ було захищено 9 докторських дисертацій, що менше ніж попереднього року (2016 р. – 13). У 2017 році було захищено всього 39 кандидатських дисертацій, що становить лише 57% від кількості захистів 2016 року (2016 р. – 68). За структурними підрозділами дані наступні:

- *медичний інститут*: 2017 р. – 10 (2016 р. – 17);
- *факультет ІФСК* 2017 р. – 7 (2016 р. – 4);
- *факультет ТеСЕТ*: 2017 р. – 7 (2016 р. – 6);
- *інститут права*: 2017 р. – 5 (2016 р. – 5);
- *факультет ЕлІТ*: 2017 р. – 4 (2016 р. – 6);
- *інститут бізнес-технологій УАБС*: 2017 р. – 3 (2016 р. – 11);
- *Конотопський інститут*: 2017 р. – 2 (2016 р. – 1).
- *інститут ФЕМ*: 2017 р. – 1 (2016 р. – 13);
- *Шосткінський інститут*: 2017 р. – 0 (2016 р. – 1).

У 2017 р **вперше** в рамках грантів НТСА здійснювалась фінансова підтримка наукових досліджень та прикладних розробок семи колективів молодих вчених, аспірантів і студентів та проведено черговий конкурс на отримання грантів НТСА у якому переможцями стали 14 проектів, які отримають фінансування у 2018 р.

За підсумками участі у другому турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук (згідно наказу МОН України №1038 від 14.07.2017 р.) студенти університету отримали 107 призових місць (2014– 74, 2015 р. – 87, 2016 р. – 85), що черговий раз забезпечило СумДУ **перший показник** серед всіх ВНЗ України за кількістю призових місць.

Продовжилась робота із більш широкому залученню талановитою молоді до виконання робіт за НДДКР з оплатою праці, кількість таких студентів у 2017 році **зросла** до 150 осіб (2015 р. – 104, 2016 р. – 132).

Незважаючи на досягнуті високі показники Вчена рада вважає, що існує ряд **проблемних питань** у розвитку наукової діяльності, зокрема:

- не на всіх кафедрах університету (2-х кафедрах МІ, 3-х кафедрах ННІ БТ «УАБС», 3-х кафедрах факультету ІФСК, 2-х кафедрах ШІ, 1-ій кафедрі КІ) виконуються науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт з виділеним фінансуванням;
- існуюча матеріально-технічна база для проведення наукових досліджень та виконання прикладних розробок потребує суттєвого оновлення;
- кількість та обсяг загальноуніверситетських міжнародних наукових грантів не відповідають його потенціалу;
- впровадження сучасних форм комерціалізації результатів досліджень і розробок, зокрема через створення, розвиток і підтримку стартапів, носить епізодичний характер;
- зростання контингенту аспірантів, зокрема іноземних громадян та громадян України, що навчаються в університеті за кошти фізичних (юридичних) осіб відбувається повільними темпами;
- спостерігається відносно низька активність аспірантів щодо участі у програмах міжнародної академічної мобільності;
- щорічне зростання кількості статей у виданнях, які індексуються одночасно БД Scopus та Web of Science Core Collection (далі – WoS), з індексом SNIP більше ніж 1,0 не відповідає науковому потенціалу вчених університету;
- університет видає лише три журнал, які індексуються БД WoS та Scopus;
- впроваджувати сучасні форми організації наукової роботи студентів не мають масового характеру.

Вчена рада постановляє:

I. Ректорату, директорам інститутів, деканам факультетів, завідувачам кафедр продовжити пошук шляхів, які направлені на підвищення рівня науково-дослідної роботи, форм і методів її реалізації, збільшення обсягів господарчих договорів, державних і міжнародних грантів, підвищення рівня публікаційної активності у високорейтингових виданнях, збільшення контингенту докторантів і аспірантів, підвищення ефективності підготовки науково-педагогічних кадрів, залучення до наукової роботи студентів.

II. Затвердити нижченаведені заходи, що направлені на подальший розвиток науково-дослідної роботи та кадрового забезпечення в СумДУ:

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
Заходи, щодо загальних питань організації наукової діяльності та вдосконалення нормативної бази		
1	Забезпечити за всіма науковими напрямами проходження університетом державної атестації ЗВО у частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності за найвищим рівнем	Проректор з НР Чорноус А. М., начальник НДЧ Курбатов Д.І., директори інститутів, декани факультетів, <i>Термін: протягом року</i>
2	З метою проведення наукових досліджень та виконання прикладних розробок за перспективними напрямами, зокрема з точки зору комерціалізації їх результатів, розробити стратегічний план розвитку матеріально-технічної бази науково-дослідних центрів і лабораторій та центрів колективного користування обладнанням в якому визначити пріоритетність фінансування та передбачити диверсифікацію його джерел за рахунок коштів: <ul style="list-style-type: none"> – загального фонду державного бюджету, – державних і міжнародних грантів і програм, – наукових господарчих договорів, – внутрішньо-університетських грантів (у т.ч. грантів НТСА), – субрахунків структурних підрозділів 	Проректор з НР Чорноус А.М., начальник НДЧ Курбатов Д.І. <i>Термін: 2-3 квартали 2018 року</i>

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
3	<p>Розробити нові редакції:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Перспективного плану розвитку кадрового потенціалу СумДУ (відповідні складові); – Положення про НТСА; – Положення про гранти НТСА 	<p>Проректор з НР Чорноус А.М., завідувач відділу ДА Циганюк Д.Л.; <i>Термін: 2 квартал 2018 р.</i></p> <p>В.о. голови НТСА Солодовников С.М. <i>Термін: 2 квартал 2018 року</i> <i>Термін: 3 квартал 2018 року</i></p>
4	<p>Завершити розробку нормативної бази з організації навчального процесу на третьому (освітньо-науковому) рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Положення про відділ докторантури та аспірантури; – Положення про організацію освітнього процесу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти; – Порядок прикріплення до СумДУ здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою; – Порядок відрахування, переривання, поновлення та переведення здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; – Порядок визнання компетентностей (зарахування кредитів) здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії 	<p>Перший проректор Карпуша В.Д., проректор з НР Чорноус А.М., завідувач відділу ДА Циганюк Д.Л.; <i>Термін: 1-2 квартали 2018р.</i></p>
5	<p>Розробити нормативну базу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проведення загально-університетського конкурсу інноваційних «Startup» проектів; – стимулювання співробітників та осіб, що навчаються, до отримання документів на право інтелектуальної власності 	<p>Проректор з НР Чорноус А.М. Начальник НДЧ Курбатов Д.І. <i>Термін: 2-3 квартали 2018 року</i> Начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є. <i>Термін: 2 квартали 2018 року</i></p>
6	<p>Започатковувати нові наукові напрями, які відповідають передовим тенденціям розвитку світової економіки та нові наукові школи</p>	<p>Проректор з НР Чорноус А.М., директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр. <i>Термін: протягом року</i></p>
7	<p>Започаткувати механізми визначення ефективності наукової діяльності структурних підрозділів за науковими напрямками відповідно до критеріїв державної атестації ЗВО у частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності</p>	<p>Проректор з НР Чорноус А.М. Начальник НДЧ Курбатов Д.І. <i>Термін: протягом року</i></p>
Заходи, щодо збільшення обсягів фінансування НДР та трансферу технологій		
8	<p>Продовжити роботу щодо збільшення обсягів бюджетного фінансування наукових досліджень. Відповідно до вимог МОН України провести внутрішні конкурси проектів НДР, які будуть фінансуватися за рахунок державного бюджету України починаючи із 2019 р.</p>	<p>Проректор з НР Чорноус А. М., начальник НДЧ Курбатов Д.І. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр. <i>Термін: 2 і 3 квартали 2018 р.</i></p>
9	<p>Поставити за мету у 2018 році досягти обсягів укладання господарчих договорів та державних і міжнародних грантів на суму не менше 25 млн. грн., зокрема за рахунок наступних напрямів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виконання розробок спеціального призначення, зокрема міжнародного контракту з Нанкінським інститутом електронних технологій (КНР) на розробку 	<p>Проректор з НР Чорноус А. М., начальник НДЧ Курбатов Д.І., директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр. <i>Термін: протягом року</i></p>

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
	<p>алгоритмів і програмного забезпечення для розпізнавання повітряних об'єктів;</p> <p>– нарощування обсягів досліджень з розробки та виготовлення насосного і компресорного обладнання;</p> <p>– розроблення прогнозів, планів і стратегій економічного і соціального розвитку адміністративно-територіальних одиниць, зокрема міст та районів Сумської області;</p> <p>– виконання робіт за державним замовленням на науково-технічну продукцію, у т.ч. у напрямках національної безпеки та енергоефективності;</p> <p>– виконання замовлень на розробку і виготовлення грануляційного обладнання, зокрема у рамках виконання контрактів з хімічними підприємствами Республіки Індія;</p> <p>– виконання робіт з розробки теплових схем міст Сумської області спільно з профільним Інститутом технічної теплофізики НАН України</p>	
10	<p>Прийняти участь у конкурсах на гранти Національного фонду досліджень України, Президента України для молодих вчених, програм Державного замовлення на науково-технічну продукцію, грантів КМУ колективам молодих вчених тощо</p>	<p>Проректор з НР Черноус А. М., начальник НДЧ Курбатов Д.І., начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є., директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр. <i>Термін: протягом року</i></p>
11	<p>Провести організаційну роботу, яка направлена на участь у конкурсах на одержання загально-університетських міжнародних грантів наукового спрямування:</p> <p>– поставити за мету у 2018 році подати щонайменше 100 проектів на відкриті конкурси, при цьому щомісячно інформувати ректорат про стан підготовки та подання проектів;</p> <p>– у межах оголошених конкурсів формувати міжфакультетські (міждисциплінарні) робочі групи для підготовки спільних заявок;</p> <p>– системно оновлювати пакет довідкових матеріалів з інформацією про основні організації, що підтримують колективні наукові грантові проекти на проведення досліджень;</p> <p>– постійно інформувати кафедри про відкриті конкурси (зокрема через «Дошки оголошень» на веб-сайтах університету, ЦНТЕІ і Національного контактного пункту Horizon 2020 та адресної розсилки повідомлень), підтримувати стосунки із мережею існуючих контактних пунктів щодо участі у програмі Horizon 2020, спільних наукових конкурсах, грантових програмах для організацій, інших грантових програмах національних та міжнародних фондів;</p> <p>– проводити технологічні семінари з методик розміщення інформації про напрями наукової діяльності, пошуку закордонних партнерів та подачі заявок на участь у міжнародних наукових конкурсах</p>	<p>Проректор з НР Черноус А.М.</p> <p>Начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є., директори (декани) інститутів (факультетів), завідувачі кафедр. <i>Термін: протягом року</i></p> <p>Директори (декани) інститутів (факультетів), завідувачі кафедр. <i>Термін: протягом року</i></p> <p>Начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є., <i>Термін: 1 квартал 2017 р.</i></p> <p>Начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є., начальник ВМС Кириченко К.І., директори інститутів, декани факультетів <i>Термін: протягом року</i></p>

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
	<p>тощо;</p> <ul style="list-style-type: none"> – організувати інформаційні дні на базі Національного контактного пункту Horizon 2020, у тому числі за участю представників інших Національних контактних пунктів програми Horizon 2020 та представників фондів-грантодавців; – проводити постійний пошук партнерів для подання спільних заявок для участі у міжнародних наукових конкурсах в мережах наукових контактів (портал учасників РП7, служба пошуку партнерів CORDIS, мережі наукових контактів LinkedIn, Researchgate, мережі NCPs тощо) та з числа існуючих партнерів освітянських грантових проектів; – здійснювати взаємний обмін інформацією про оголошення конкурсів на отримання міждисциплінарних міжнародних грантів між факультетами 	
12	Продовжити практику співробітництва з інвестиційними структурами (фондами, платформами) щодо представлення проектів для фінансування наукових розробок	Начальник НДЧ Курбатов Д.І., начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є. <i>Термін: протягом року</i>
13	З метою пошуку нових інноваційних ідей для послідувочої комерціалізації відповідних науково-прикладних результатів провести загально-університетський конкурс інноваційних «Startup»-проектів	Проректор з НР Черноус А. М., начальник НДЧ Курбатов Д.І., <i>Термін: 2 квартал 2017 р.</i>
14	Проводити системну роботу щодо обов'язкового і першочергового захисту прав інтелектуальної власності на комерційно-привабливі розробки та технології, у тому числі за кордоном	Проректор з НР Черноус А. М., начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є., начальник НДЧ Курбатов Д.І. <i>Термін: протягом року</i>
15	Створити перелік комерційно-привабливих розробок, на які університет вже має право інтелектуальної власності або які можуть бути захищені цим правом, що мають потенціал до продажу ліцензії на їх використання.	Проректор з НР Черноус А. М., начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є., начальник НДЧ Курбатов Д.І. <i>Термін: 2-3 квартал 2017 р.</i>
16	<p>З метою впровадження сучасних інноваційних комерційно-привабливих рішень за кордоном шляхом їх комерціалізації провести роботу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – з вивчення досвіду міжнародного патентування в провідних країнах світу; – зі створення переліку комерційно-привабливих розробок, які можуть бути захищені правом інтелектуальної власності за кордоном та в перспективі увійти до переліку патентів, які обліковуються міжнародними патентними базами даних, зокрема PatStat та PatentScope 	Проректор з НР Черноус А. М., начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є., <i>Термін: постійно</i>
17	<p>З метою рекламування наукових напрямів і розробок університету та покращення і систематизації інформаційного забезпечення наукової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – завершити роботу із створення: рекламно-інформаційного довідника «Наука СумДУ» та тематичних каталогів наукових розробок за основними 	Проректор з НР Черноус А. М., Начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є., <i>Термін: 1 квартал 2017 р.</i>

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
	<p>напрямами наукових досліджень;</p> <ul style="list-style-type: none"> – активно приймати участь у виставковій діяльності профільної спрямованості; – на всі наукові розробки університету, які пропонуються для впровадження, розробляти мультимовні інформаційні листи та розміщувати відповідну інформацію на сайті університету, ЦНТЕІ, Регіонального інформаційного ресурсу інноваційних розробок; – розміщувати рекламні матеріали про наукові розробки на інформаційних ресурсах, у тому числі закордонних мережах трансферу технологій та міжнародних платформах технологічних запитів і пропозицій; – активно співпрацювати з національною і міжнародними мережами трансферу технологій; – здійснювати розміщення інформації про напрями наукової діяльності кафедр та пропозицій для проведення спільних досліджень (портал учасників РП7, служба пошуку партнерів CORDIS, мережі наукових контактів LinkedIn, Researchgate, мережі NCPs тощо); – проводити інформаційні семінари щодо популяризації результатів наукової діяльності в Інтернет-просторі; – приймати участь у тематичних інвестиційних форумах з представленням наукових розробок університету; – розсилати рекламні матеріали про наукові розробки університету безпосередньо потенційним замовникам науково-дослідних робіт за списками, які сформовані авторами розробок; – розпочати роботу з просування об'єктів права інтелектуальної власності з метою їх потенційної комерціалізації за допомогою спеціалізованих міжнародних платформа, зокрема, Ideation. 	<p>Начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є., начальник НДЧ Курбатов Д.І. <i>Термін: протягом року</i></p>
Заходи з підвищення публікаційної активності		
18	<p>Поставити за мету у 2017 році досягти кількість публікацій у виданнях які індексуються БД Scopus та Web of Science Core Collection не менше 350 статей та збільшення індексу Гірша університету до h=38, при цьому:</p> <ul style="list-style-type: none"> – збільшити до 70 на рік кількість публікацій у високорейтингових виданнях (з індексом SNIP більше, ніж 1,0 за даними БД Scopus та високим імпаکت-фактором за даними БД Web of Science Core Collection); – при виборі журналів для публікації статей надавати перевагу виданням, які за даними БД Scopus відповідають напряму наукових досліджень (галузі знань) кафедри; – публікувати результати спільних досліджень з 	<p>Проректор з НР Черноус А. М., начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр <i>Термін: протягом року</i></p>

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
	представниками закордонних університетів, наукових установ та підприємств (бізнесу); – переважним чином публікувати статті у виданнях, які одночасно індексуються БД Scopus та WoS; – проводити інформаційно-технологічні семінари (зокрема, із залученням представників ЦНТЕІ) щодо пошуку наукових видань за обраною галуззю знань, навігації в науково-метричних базах даних та за іншими напрямками публікаційної діяльності у високореєтингових виданнях	
19	Продовжити практику проведення семінарів з академічної чесності при проведенні наукових досліджень і висвітленні їх результатів	Начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є. <i>Термін: протягом року</i>
20	Провести цикл інформаційно-технологічних семінарів для редакційних колегій журналів за тематиками: – механізми входження видань до баз даних Scopus, WoS; – політика відкритого доступу (Open Access Policy); – формування політики захисту авторських прав та інформації у наукових журналах; – міжнародний класифікатор статей Digital Object Identifier (DOI) тощо	Начальник ЦНТЕІ Артюхов А.Є. <i>Термін: 1 квартал 2018 р.</i>
Підготовка та атестація науково-педагогічних кадрів		
21	Завершити роботу з проходженням міжнародної акредитації програм підготовки докторів філософії за спеціальностями біомедичного спрямування в міжнародній організації ORPHEUS. Продовжити пошук можливостей міжнародної акредитації програм підготовки докторів філософії за іншими спеціальностями.	Директори (декани) інститутів (факультетів), завідувачі випускових кафедр, завідувач відділу ДА Циганюк Д.Л., <i>Термін: протягом року</i>
22	З метою залучення іноземних громадян до навчання в аспірантурі СумДУ та активізації академічної мобільності аспірантів забезпечити можливість вивчення ними англійською мовою дисциплін, які забезпечують набуття загальних компетентностей	Перший проректор Карпуша В.Д., завідувач відділу ДА Циганюк Д.Л., завідувачі кафедр, за якими закріплені відповідні дисципліни. <i>Термін: 01.06.2018 р.</i>
23	Для підвищення ефективності підготовки аспірантів започаткувати практику проведення семінарів-тренінгів для наукових керівників аспірантів	Проректор з НР Черноус А.М., завідувач відділу ДА Циганюк Д.Л. <i>Термін: 1–2 квартал 2018 р</i>
24	На системному рівні проводити роботу щодо укладання угод із закордонними ВНЗ і науковими установами – партнерами СумДУ на предмет спільної підготовки докторів філософії	Проректор з НР Черноус А.М., директори (декани) інститутів (факультетів), завідувач відділу ДА Циганюк Д.Л. <i>Термін: протягом року</i>
25	Вжити заходів для активізації участі аспірантів усіх спеціальностей у програмах міжнародної академічної мобільності на рівні не менше ніж 20% від їх загальної кількості за кожним структурним підрозділом	Директори (декани) інститутів (факультетів), завідувачі кафедр <i>Термін: протягом року</i>
26	Проводити системну роботу із залучення до вступу в аспірантуру: – учасників конкурсів студентських наукових робіт та олімпіад, членів наукових товариств, гуртків; – випускників попередніх років, працівників та	Директори (декани) інститутів (факультетів), завідувачі випускових кафедр, завідувач відділу ДА Циганюк Д.Л., в.о. голови НТСА Солодовніков С.

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
	випускників інших ВНЗ, керівного складу підприємств, установ, органів державної влади тощо	<i>Термін: протягом року</i>
27	З метою покращення матеріально-технічної бази проведення дисертаційних досліджень, організувати роботу з пошуку, укладання та виконання аспірантами та їх науковими керівниками госпдоговірної та/або грантової тематики на замовлення підприємств, установ та організацій, зокрема, які зацікавлених у подальшому працевлаштуванні випускників аспірантури або у впровадженні результатів відповідних дисертаційних досліджень і розробок	Директори (декани) інститутів (факультетів), завідувачі випускових кафедр, завідувач відділу ДА Циганюк Д.Л.; начальник НДЧ Курбатов Д.І. <i>Термін: протягом року</i>
Заходи з організації наукової роботи студентів і молодих вчених		
28	<p>Рекомендувати Науковому товариству студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених:</p> <ul style="list-style-type: none"> – один раз на квартал проводити аналіз залучення студентів до виконання науково-дослідних робіт з оплатою праці та представляти результати на засіданнях наукової ради; – постійно інформувати кафедри про студентів, які виявили бажання займатись науковою діяльністю, беруть участь у заходах НТСА, зокрема щорічній студентській конференції «Перший крок в науку»; – проводити інформаційні заходи, які спрямовані на поширення серед студентів усіх курсів і молодих вчених інформації про наукові здобутки і досягнення СумДУ; – організувати проведення публічних лекцій, екскурсій до наукових лабораторій, циклів тренінгів щодо академічної мобільності, підготовки грантових заявок, ораторського мистецтва, підготовки рукопису публікацій, комерціалізації результатів досліджень і розробок, створення start-up тощо. – впроваджувати механізми залучення до наукової роботи студентів молодших курсів, які були призерами і переможцями конкурсів МАН, районних, міських, обласних, всеукраїнських предметних олімпіад і конкурсів наукових робіт, закінчили загальноосвітні навчальні заклади, коледжі та технікуми з відзнакою, були випускниками університетського центру науково-технічної творчості шкільної молоді тощо; – підтримувати молодіжні творчі об'єднання, які функціонують на постійній основі, результат діяльності яких має перспективи до впровадження, зокрема через створення стартапів; – сприяти розвитку міждисциплінарних досліджень студентів та аспірантів, зокрема що можуть бути комерційно привабливими; – провести студентську конференцію «Перший крок в науку»; – сприяти проведенню інформаційних заходів наукового характеру з залученням школярів 	<p>В.о. голови НТСА Солодовніков С.М.</p> <p><i>Термін: протягом року</i></p> <p><i>Термін: протягом року</i></p> <p><i>Термін: протягом року</i></p> <p><i>Термін: протягом року</i></p> <p><i>Термін: протягом року</i></p> <p><i>Термін: протягом року</i></p> <p><i>Термін: протягом року</i></p> <p><i>Термін: 1 квартал 2018 р.</i></p> <p><i>Термін: протягом року</i></p>
29	Підтримувати та надавати методичну і інформаційну	Начальник ВМС Кириченко К.І.,

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
	допомогу студентам, аспірантам та молодим вченим щодо їх участі конкурсах на індивідуальні гранти від міжнародних фондів, наукового стажування у іноземних ВНЗ і наукових установах тощо	в.о.голови НТСА Солодовніков С.М., директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр. <i>Термін: протягом року</i>
30	З метою залучення студентів, аспірантів і молодих учених до інноваційної діяльності, зокрема через створення стартапів представниками університету: – розробити проекти відповідних нормативних документів; – започаткувати «Стартап школу» для студентів, аспірантів та молодих учених у із залученням зовнішніх бізнес-тренерів; – організувати участь представників СумДУ у всеукраїнських, міжнародних конкурсах і фестивалях стартапів; – вносити пропозицій до «Координаційної ради з питань підтримки університетських стартапів» щодо підтримки стартапів, засновниками яких є члени НТСА тощо	В.о. голови НТСА Солодовніков С.М. <i>Термін: 1-2 квартали 2018 р.</i> <i>Термін: 1 квартал 2018 р.</i> <i>Термін: протягом року</i> <i>Термін: протягом року</i>
31	Провести аналіз проведення конкурсу на гранти НТСА у 2017 р. та для потенційних учасників конкурсу у 2018 р організувати цикл семінарів, щодо формування тематик проектів та підготовки запитів. Провести конкурсу на грант НТСА фінансування яких розпочнеться з 2019 р.	В.о. голови НТСА Солодовніков С.М. <i>Термін: 3– 4 квартали 2018 р.</i>
32	Впровадити практику проведення семінарів і тренінгів для цільової групи студентів членів НТСА–наукового резерву аспірантури	В.о. голови НТСА Солодовніков С.М. <i>Термін: протягом року</i>

III. Вважати рішення Вченої ради від 8 грудня 2016 р. з питання: «Стан розвитку наукової діяльності та основні завдання на 2017 рік» таким, що втратило силу.

Схвалено вченою радою СумДУ.
Протокол № 04 від 14 грудня 2017 р.

Голова Вченої ради

А.В. Васильєв

Секретар

А.І. Рубан